

DUMINICĂ ORTODOXIEI

Ne aflăm, din punct de vedere liturgic, într-o perioadă de o profundă și uimitoare frumusețe duhovnicească. Este vremea Postului Mare, în care ne străduim, fiecare după putința noastră, să recâștigăm ceea ce am pierdut prin acceptarea păcatului în viața noastră. Adică, starea de rai, de har și de puritate a inimii, dobândite plenar și real în Taina Sfântului Botez și actualizate permanent prin celelalte Taine ale Bisericii Ortodoxe. Rostul adânc al Postului Mare constă într-o călătorie ascetică, timp de patruzeci de zile, ca renunțare radicală la păcate prin Taina Spovedaniei, și într-o împărțășire cât mai deasă și conștientă cu Trupul și Sângele Domnului, Iisus Hristos Cel răstignit și înviat, Care a biruit păcatul, iadul și moartea și ne-a făcut părtași luminii celei neînserate și vieții celei veșnice. După o săptămână de post și rugăciune intensă,

Biserica ne oferă prilejul binecuvântat de a medita asupra semnificațiilor pe care le cuprinde duminica de astăzi, numită a Ortodoxiei. Este duminica în care suntem chemați să conștientizăm, în chip smerit și demn, identitatea, unitatea și actualitatea credinței noastre. A fi ortodox nu înseamnă numai apartenența formală la o instituție religioasă, ci înseamnă

mai ales un mod de viață întrupat în tradiția dogmatică, liturgică și filantropică a Bisericii Ortodoxe. Înseamnă dreaptă credință, dreaptă viețuire și dreaptă făptuire. Ortodoxia este „sarea pământului” (Matei 5, 13), despre care ne vorbește Domnul Iisus Hristos în Sfânta Evanghelie. Este plinătatea adevărului și integritatea vieții omului. Ortodoxia este, în același timp, dreaptă credință și dreaptă viețuire. Ea este viața lui Hristos prezentă și lucrătoare în viața creștinului ortodox evlavios (Galateni 2, 20, Coloseni 3, 3). Această trăire în duhul lui Hristos se vede mai ales în viețile sfinților. Această frumusețe a adevărului credinței și a sfințeniei vieții creștine o sărbătorim în duminica de astăzi. Originea acestei sărbători are în spatele ei lupta dogmatică și duhovnicească de peste un secol (anii 726-843) a cinstitorilor sfințelor icoane cu cei care denigrau și disprețuiau sfințele icoane, numiți iconoclaști. Începând cu împăratul Leon al III-lea Isaurul (717-741), iconoclasmul a devenit politica religioasă oficială a curții imperiale din Constantinopol. Sinodul al VII-lea Ecumenic din septembrie-octombrie 787 a pus capăt unui lung șir de persecuții și exiluri pentru cei care cinsteau icoanele. Realizatorii acestui moment de restaurare a cinstirii icoanelor au fost împărăteasa Irina (752-802) și patriarhul Tarasie al Constantinopolului. Având drept temelie tradiția biblică și patristică, prin definiția dogmatică a acestui Sinod s-a → →

stabilit că, după cum este cinstită Sfânta Cruce, trebuie cinstite și Sfințele Icoane. Liniștea ortodocșilor cinstitori ai sfințelor icoane nu a durat mult, deoarece a fost tulburată odată cu încoronarea împăratului iconoclast Leon Armeanul, care a împărțit între anii 813-820. Rezistența teologică împotriva iconoclaștilor din această perioadă a fost asumată de către Sfântul Teodor Studitul (759-826), care a lămurit temeiul hristologic al cinstirii icoanelor. Victoria definitivă a cinstirii Sfințelor Icoane a fost stabilită după aproape treizeci de ani de prigoană și denigrare din partea iconoclaștilor față de acestea. Astfel, în prima duminică a Postului Mare, 11 martie 843, împărăteasa Teodora și de curând alesul patriarh al Constantinopolului, Metodie (843-847), susținuți de poporul ortodox, în urma unei întruniri teologice despre cinstirea icoanelor, care a avut loc cu câteva zile înainte, au mers împreună în procesiune triumfală de la Biserica Vlaherne la Catedrala Sfânta Sofia, proclamând, în mod oficial și definitiv, cultul Sfințelor Icoane. Astfel, începând cu anul 843, prima Duminică din Postul Mare a devenit pentru întreaga Biserică Ortodoxă ziua de amintire a victoriei credinței ortodoxe asupra tuturor erezilor. Duminica Ortodoxiei ne descoperă un adevăr esențial al vieții noastre creștine: Dumnezeu-Fiul Se face om din iubire desăvârșită față de noi, asumându-Și firea noastră cu toate trăsăturile ei specifice, în afară de păcat. Astfel, Hristos ni Se dăruiește pe Sine nouă, oamenilor, ca întipărire a virtuții și ca icoană vie a bunăvoirii și iubirii față de El și între noi, spre a-i îndupleca pe toți pentru a răspunde la fel. Înomenirea Fiului veșnic al lui Dumnezeu are ca scop unirea omului cu Dumnezeu pentru a dobândi viața veșnică. Prin urmare, ca și Sfânta Evanghelie, icoana ne dezvăluie iubirea lui Dumnezeu pentru toți oamenii. Ceea ce este cartea pentru știutorii de carte, aceea este icoana pentru neștiutorii de carte. Și ceea ce este cuvântul pentru auz, aceea este icoana pentru văz, căci cu ajutorul minții ne unim cu icoana. Sfântul Apostol Pavel numește pe Hristos „chipul lui Dumnezeu celui nevăzut” (Coloseni 1, 15) pentru noi, cei care am fost creați „după chipul și asemănarea lui Dumnezeu” (Facere 1, 26), adică după prototipul nostru, Care este Hristos. El este icoana lui Dumnezeu cel nevăzut, iar noi suntem configurați duhovnicește după această icoană, adică după chipul lui Hristos. Cinstirea icoanei lui Hristos se îndreaptă către Persoana lui Hristos, nu către materia icoanei Lui. Duminica Ortodoxiei, a comuniunii icoanelor sfinte, este mai mult decât actuală, deoarece icoana sfântă trimite spre o persoană sfântă veșnic vie. Doar prin prisma icoanei sfinte, imaginea sau civilizația vizualului se poate elibera de autosuficiență și materialism opac. Adevăratul rost al icoanei nu este ca să o vedem, transformând-o într-un obiect de contemplație estetică, ci să ne ajute ca să trăim în prezența lui Dumnezeu și a sfinților. Noi dorim să fim ascultați și iubiți de Dumnezeu și de toți sfinții, nu doar de oameni trecători și schimbători. Amin.

CALEA VINDECĂTOARE A POSTULUI

Primul lucru pe care trebuie să-l facă creștinul înainte de a posti, pentru a începe vindecarea sufletului său, este să se împace cu toți semenii, căci Dumnezeu este iubire și porunca cea mai mare este porunca iubirii de Dumnezeu și de oameni. Una din legile iubirii se numește iertare și, împlinind-o, vom înfrânge mânia. Mântuitorul Iisus Hristos ne-a spus: „*De veți ierta oamenilor greșelile lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru cel Cereșc; iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelile voastre*” (Matei 6,14-15). Pentru a fi numiți „*fiii Tatălui Cereșc*”, trebuie să iubim pe vrăjmașii noștri, să facem bine celor ce ne urăsc și să ne rugăm pentru cei ce ne vatămă și ne prigonesc (Matei 5, 43). A răsplăti binele cu răul este lucrare diavolească, a răsplăti răul cu rău este lucrare dobitocească, a răsplăti binele cu bine este lucrare omenească, iar a răsplăti răul cu bine este lucrare dumnezeiască și virtute creștinească. Prin iubire și iertare biruim mânia, din care izvorăsc atâtea rele, iar prin post secăm fântâna otrăvitoare a atâtor patimi aducătoare de moarte. Postul cel adevărat constă în reținerea de la cele rele. Dezleagă toată legătura nedreptății, iartă aproapelui tău vătămarile, dăruiește lui datoriile. Tu nu mănânci carne, dar mănânci pe fratele tău. Tu te reții din vin, dar nu înfrânezi zburdările trupului. Tu nu mănânci până seara, dar petreci ziua cu procese. Să postim post primit, bine plăcut lui Dumnezeu: postul cel adevărat este înstrăinarea de răutate, înfrânarea limbii, lepădarea mâniei, depărtarea de poftă, de clevetire, de minciună și de jurământ mincinos. Sfinții Părinți arată că lăcomia pântecele este primul păcat capital, din care izvorăsc toate patimile. Îmbuibarea duce adesea la beție și lene, care aprind trupul spre desfrânare. Toate acestea, având nevoie de bani, conduc la furt, înșelăciune, avariție. Cine nu poate dobândi bani, se întristează, se mânie și invidiază pe cei care au și, astfel, rezultă păcate mari, a căror urmare este moartea sufletească și trupească. Nu numai gura și stomacul să postească, ci și ochii, picioarele și mâinile și toate mădulele trupului. Mâinile să postească, rămânând curate de hoție și lăcomie, picioarele nealergând spre locuri păcătoase, ochii să nu privească la frumuseți străine, gura să postească de vorbiri rușinoase. Postul care îi place lui Dumnezeu este atât cu sufletul, cât și cu trupul, sprijinit și întărit de rugăciune, fapte bune, spovedanie și pecetluit cu Sfânta Împărtășanie. Vremea postului este o vreme de bucurie duhovnicească, în care simți cum te eliberezi din lanțurile patimilor care te țineau în robie. Rupeți lanțurile nedreptății, dezlegați legăturile jugului, dați drumul celor asupriți și sfărâmați jugul lor. Împarte pâinea ta cu cel flămând, adăpostește în casă pe cel sărman, pe cel gol îmbracă-l și nu te ascunde de cel de un neam cu tine. Rugăciunea împreună cu postul sunt două aripi cu ajutorul cărora vom putea urca la înălțimea viețuirii duhovnicești, vegheați în permanență de darul și puterea lui Dumnezeu. Postul este rânduit pentru a ne aminti mai bine originea noastră. Să ne amintim că suntem rodul cerurilor. Că suntem neam ales și că Tatăl nostru este însuși Împăratul cerurilor și al pământului. Să ne întoarcem mintea de grijile zilnice, cugetând la adevărata noastră patrie.

RUGĂCIUNE ȘI CREDINȚĂ

Rugăciunea este convorbirea sufletească a omului cu Dumnezeu. Înaintea Bunului Dumnezeu, rugăciunea este o taină, ea este maică și împărăteasă peste toate faptele bune. Modul nostru de a comunica cu Dumnezeu este rugăciunea. De aceea, dacă vrem să vorbim cu Dumnezeu, rugăciunea trebuie să fie o stare permanentă a minții și a inimii noastre. Rugăciunea neîncetată și mulțumirea față de Dumnezeu pentru toate câte ni se dăruiesc, fac parte din firescul vieții. Dacă omul nu mulțumește lui Dumnezeu pentru fiecare lucru, nu poate nici să se roage, nici să trăiască viața duhovnicească. Rugăciunea este ridicarea minții și a voii noastre către Dumnezeu. În timpul rugăciunii ne închinăm, însemnându-ne cu semnul sfintei cruci, făcând metanii, stăm în genunchi, spre a spori evlavia noastră lăuntrică. Mai ales în timpul postului trebuie intensificată rugăciunea, deoarece postirea noastră este incompletă fără rugăciune. Cea mai sigură și cea mai potrivită cale în urcușul spre desăvârșire al creștinului este rugăciunea, deoarece este maică a virtuților. Postul și rugăciunea sunt armele cu care creștinul luptă pentru dobândirea libertății duhovnicești. Postul Mare este vremea rugăciunii și a pocăinței. Prin rugăciune, omul se pregătește pentru întâlnirea cu Mântuitorul Iisus Hristos prin Sfintele Taine și tot prin rugăciune o și întreține, printr-o stare de smerenie și de pocăință. Aceasta, pentru că prin înseși cuvintele rugăciunii, cerem mila lui Dumnezeu și iertarea păcatelor și ne recunoaștem starea de păcătoșenie. După mărturisirile Sfinților Părinți, rugăciunea bineplăcută înaintea lui Dumnezeu este cea împlinită de creștin cu toată ființa sa. Pentru aceasta este nevoie ca el să aibă minte, inimă și credința puternică, ca să-L preamărească, să-i mulțumească și să-i ceară tot ceea ce El consideră că-i este de folos. Și acestea pentru că rugăciunea este convorbirea omului cu Dumnezeu și cea mai sigură cale de desăvârșire a oricărui creștin. Rugăciunea trebuie să fie scurtă, simplă și constantă. Ea poate fi și o atitudine lăuntrică, o îndreptare a sufletului către Dumnezeu în deplină tăcere. Rugăciunea stă în a-ți împreuna cugetul cu evlavie, cu străpungerea inimii, cu mărturisirea păcatelor și cu suspine nevăzute și cu o dispoziție nepătimasă câștigată prin deprindere și care răpește mintea prin dragoste desăvârșită spre înălțimea spirituală. Ea este, prin excelență, un act de credință în Dumnezeu. Mai ales acum, în timpul postului, ne gândim și practicăm cu mai multă intensitate rugăciunea, pentru că fără ea postirea noastră este lipsită de conținut. Miezul postirii noastre este rugăciunea, care ne aduce la comuniunea cu Dumnezeu și astfel postul și rugăciunea ne fac să trăim bucuria duhovnicească a Raiului. Omul care a gustat bucuria lăuntrică a rugăciunii va dori să fie neîncetat împreună cu Domnul, ca să poată sta de vorbă cu El. Să ne rugăm și noi în timpul postului: „*Să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămâia înaintea Ta...*” (Psalm 140, 2).

Poate creștinul să biruiască ispitele?

Ajutat de harul dumnezeiesc, creștinul, poate birui chiar și ispitele cele mai puternice, mai ales că Dumnezeu nu-l lasă să fie ispitit peste puterile lui. Pe pământ, creștinul nu este ferit de ispite. Dacă le înfruntă cu bărbăție, ele pot fi de folos.